

מסורת הש"ס

א) שנת כ"ג (ב) מדישי" על
ז: עין לקמן ה: א) יומא
ז: ד) (ג) י"ב חס' לקמן ח:
ד"ה מה פתח' (ט) ובלבד.
רש"י (ו) ו' ז' אדר,
(ז) משנת ל' (ח) דבתי
ל' ופי' רש"י (ט) ו' ויקרא
טו, (י) [במדרש כ"ט] כ' ז'
ומז' רש"י (ל) ויקרא ס'
וע"ז (ס) ו' ו' חס' שנת
כ: ד"ה מלאכה.

תורה אור השלם

1. שיעור עיון אחד
חזקא מלבי תפארת
הבפרים ופלת התמיד
וטענתה ונטיביהו:
במדרש כ"ט י"א

מוסף רש"י

שבועות שמים. שבועות
כל ניטוי להרע או להטיב.
שמים ין להחייב עינין
קרני עולה ויורד האומר
בפרשה. נפקי מלהרע או
להטיב. דמשמע להכל.
אכלי ולא אכל. ו' ויקרא
א. ר. ין ל' לרבות ע"ד
שמים מרבי' הכתוב לל
אשר יעטף האדם לרבות
לעבר. אכלתי ולא אכל. א'
אכלתי ולא (שבת ב.).
ידיעות הטומאה.
האחריות הקרובות עולה
ויורד או נפש י' חס' ו' ו'
ואתמנין שאין הכתוב מוכר
אלא בטומאה. מקדש
וקדשיו. שלאחר שבועות
אכל קודש או נכנס למקדש
ולפי' (לקמן ד.) שמים
מתחייב אלא כדכתיב חטאת
ידיעה בסוף העולם
בימים. כגון שרע שבועות
ועלם ממנו טומאה ואכל
קודש ומשאל ידע שאלתי
בטומאה. שמים ין
מתעשרות הכתוב ועלם
ממנו והוא משא. משמע
שבועות ממנו טומאה אכל
זכור הוא טומאה קודש וזה
מקדש. הי' שמים. העלם
טומאה לני קודש והעלם
טומאה לני מקדש. שדון
ארבע. י' ין לרבות ע"ד
שמים מרבי' ועלם ועלם
ב' פעמים. לרבות את
היורד לטומאה אכל ועלם
ממנו קודש כספר שולין
ה'. או ועלם ממנו מקדש
ו'. מראיות נגעים.
שמים ין. שמים ין.
שדון ובהית. שדון
ארבע. מרבי' שפחת
שהיא משפט טעילה. כמו
(ש"א ג) שפתי נא אל
אח ו' ו'. מרבי' עטילה יו'
ו'. מולד לשלח ותולדה
לבהית. ופי' שמים הכרת
שהי כשגל. שהי' לה כסוד
היכל. שאל' כומר ל'ן.
שמים לה כקודש בינה.
מחלה לשון זכר הוא שמים
הי' מי שמים שארבע
(שבת ב) וכי"ז לקמן ה.
יש בה ידיעה בתחילה
ואין בה ידיעה בסוף.
שכשעמאל ידע שבועות
ועלמה ממנו טומאה
ונכנס למקדש וזכר
ע"ד שמים וזמנים

שבועות שמים פרק ראשון שבועות ב.

ב.

עין משפט
נר מצוה

א א מ"י פ"ח מ"ה
שניות הלכה א פתח
ל' ו' ר"ח ועי' פ"ח:
ב ב ג ד מ"י פ"ח מ"ה

שבועות. הא דלא פתח האי מסכת כל כינוי שבועות כשזכור
דפסחה נדרים ויזיר משום דתנא ממכות קא סליק
דמפרש בגמרא הולך לפתח בשימים שכן ארבע והואיל ולא מני
פתח בכינוי מו לא חס' לטות אח"כ וא"ת אחלי לא מני ידיעות
ב' רישא דהא בקרא כתיב ב' רישא או
נפש אשר תגע וגו' והדר ר' א' נפש
כי תשבע וגו' וי"ל דשבועות הוא
עיקר המסכת דכפדר ישועות קאי
ואגב שבועות מני ידיעות משום
דגבי הדדי כתיב דמפרש בגמרא
א"י משום דמני' דשבועות כתיבי
בקרא ב' רישא ונפש כי תחטא וגו'
(ויקרא ה) והוא עד דהיינו שבועת
העדות והאי ללא פתח ב' שבועות
העדות משום דלית בהו שמים שהן
ארבע: ידיעות הטומאה שמים
שהן ארבע. מימה דהעלמות וי"ל
למימני דהוא עיקר מילתא העלם
טומאה דקודש ומקדש והעלם קודש
ומקדש וי"ל דיתחא ליה למנקט לשון
ידיעה מטעמא דמפרש בפ"ב (דף
ד): ידיעות קמייתא דלימנו כלל
המורה כולה קא חשיב א"י אליך
לישנא ידיעות כתיבתא דאחיין
לידי קרנן קא חשיב והך לישנא
הא דלא מני נמי ידיעות השבת
משום דיתחא ליה למנקט יציאות
דמלאכות גופייהו איכא שמים שהן
ארבע אכל הכא לא מני למנקט
הטומאות שמים שהן ד' ליתא אלא
ממני טומאת קודש וטומאת מקדש:
יציאות השבת שמים שהן ארבע.
בגמ' מפרש שמים הואכה
דעני ודבעל הבית שהן ארבע הכונה
דעני ודבעל הבית וימיה אחאי
חשיב דעני ודבעל הבית דמני דמה
לי עני ומה לי בעל הבית יש לומר

שבועות שמים שכן ארבע ידיעות הטומאה שמים
שהן ארבע יציאות השבת שמים שהן ארבע
מראות נגעים שנים שהן ארבעה את שיש
בה ידיעה בתחלה וידיעה בסוף והעלם
בימים הרי זה בעולה ויורד י"ש בה
ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף שעיר
הנעשה בפנים ויום הכפורים תולה עד
שיועד לו ויביא בעולה ויורד י' אין בה
ידיעה בתחלה אכל י"ש בה ידיעה בסוף
שעיר הנעשה בחוץ ויום הכפורים מכפר
שנאמר ימלכד השאת הכפורים י' על מה
שזה מכפר זה מכפר י' מה הפנימי אין
מכפר אלא על דבר שיש בה ידיעה אף
החיצון אין מכפר אלא על דבר שיש בה
ידיעה ועל שאין בה ידיעה לא בתחלה
ולא בסוף שעירי הרגלים ושעירי ראשי
הרשים מכפרין דברי ר' יהודה ר"ש אומר
שעירי הרגלים מכפרין אבל לא שעירי ראשי
הרשים ועל מה שעירי ראשי חרשים מכפרין
על

שמים שהן ארבע ידיעות הטומאה שמים
שהן ארבע יציאות השבת שמים שהן ארבע
מראות נגעים שנים שהן ארבעה את שיש
בה ידיעה בתחלה וידיעה בסוף והעלם
בימים הרי זה בעולה ויורד י"ש בה
ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף שעיר
הנעשה בפנים ויום הכפורים תולה עד
שיועד לו ויביא בעולה ויורד י' אין בה
ידיעה בתחלה אכל י"ש בה ידיעה בסוף
שעיר הנעשה בחוץ ויום הכפורים מכפר
שנאמר ימלכד השאת הכפורים י' על מה
שזה מכפר זה מכפר י' מה הפנימי אין
מכפר אלא על דבר שיש בה ידיעה אף
החיצון אין מכפר אלא על דבר שיש בה
ידיעה ועל שאין בה ידיעה לא בתחלה
ולא בסוף שעירי הרגלים ושעירי ראשי
הרשים מכפרין דברי ר' יהודה ר"ש אומר
שעירי הרגלים מכפרין אבל לא שעירי ראשי
הרשים ועל מה שעירי ראשי חרשים מכפרין
על

דאטריין למתנינהו משום דקס"ד ללא היו דרך הולאה אלא
כשעמד ברשות היחיד ונטל פירות ואלא לרשות הרבים אכל כי
האי גוונא דגופו ברשות היחיד ודו ברשות הרבים או ירפכא לאו
דרך הולאה היא וכי היא גוונא אחר בפ"ק דשבת (דף ג:) ידו
של אדם אינה לא ברשות היחיד ולא ברשות הרבים ואיטריין למימני
דרהייהו דאי תנא חדא לא היה שמעיין אידך ומאי טעמא ינחא ליה
דלא מני כן הולאה שלישית דפרשישית ור"מ מפרש דהולאה מלאכה
גרועה היא דמה לי אם מוציא מרשות היחיד לרשות היחיד ומה לי
לרשות הרבים לכך הולך לפרש כל ענינים דעני דועשיר ודעיר
דמלאכה גרועה היא מלאכה ברית הורק (שנת דף ט: וס) הולאה
גופא היכא כתיבא אדרש לה מויכלא העב מהביא חי וקאמר
אשכחנא הולאה הכונה מגלן סברא היא מה לי אפוקי מה לי
עוילי ולשאר אבות לא צעניא קרא אלא מחייבין כל דהו במשכן
והולאה הימה במשכן דאמר בפרק כמה טומיין (סס דף ט: חס)
הורידו קרשים מעגלה לקרקע ואחם אל תוילאו הס העלו קרשים
לעגלה ואחם אל תכניסו ולשאר מולדות לא חיישינן דלהו במשכן
אלא אכז לחודה אכל מולדות דהולאה צעי בפרק הורק (סס דף ט:)
והיינו משום דמלאכה גרועה היא ואין להאריך כאן יותר:
בראיות נגעים (פ"א משנה ד) ומייתי לה בהנזוח מקדש (ובחס דף פח:
דכתיב (שמות א) את המראה הגדול הזה ותכן נמי
במס' נגעים (פ"א משנה ד) ומייתי לה בהנזוח מקדש (ובחס דף פח:
וס) מראות נגעים רבי דוסא בן הרקיעא אומר שלשים וששה
עקבא בן מהללאל אומר שבעים ושנים והא דקתני חס טובא
משום דחשיב נמי פתיחי אי מני כיל נגעי ובגדיס:)

שמים שהן ארבע ידיעות הטומאה שמים
שהן ארבע יציאות השבת שמים שהן ארבע
מראות נגעים שנים שהן ארבעה את שיש
בה ידיעה בתחלה וידיעה בסוף והעלם
בימים הרי זה בעולה ויורד י"ש בה
ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף שעיר
הנעשה בפנים ויום הכפורים תולה עד
שיועד לו ויביא בעולה ויורד י' אין בה
ידיעה בתחלה אכל י"ש בה ידיעה בסוף
שעיר הנעשה בחוץ ויום הכפורים מכפר
שנאמר ימלכד השאת הכפורים י' על מה
שזה מכפר זה מכפר י' מה הפנימי אין
מכפר אלא על דבר שיש בה ידיעה אף
החיצון אין מכפר אלא על דבר שיש בה
ידיעה ועל שאין בה ידיעה לא בתחלה
ולא בסוף שעירי הרגלים ושעירי ראשי
הרשים מכפרין דברי ר' יהודה ר"ש אומר
שעירי הרגלים מכפרין אבל לא שעירי ראשי
הרשים ועל מה שעירי ראשי חרשים מכפרין
על

לכשידעו אלמא קודם ידיעה עושים הן: עד שיועד לו. שאכל קודש בטומאה:
אין בה ידיעה בתחלה. שלא ידע בטומאה ויזיר וזה לא
יבא לכלל קרבן עד לטעום שהרי אין קרבן בא אלא על שיש בו ידיעה בתחלה:
הוא עצמו מועיל עם הקרבנות שנאמר (ויקרא כג) כי יום כפורים הוא: שנאמר.
בשעיר הנעשה בחוץ ושעיר חטאת אחד מלכד חטאת הכפורים
והוא שעיר הנעשה בפנים הקיטס לך הכתוב ללמד שעל מה שזה מכפר זה מכפר:
מה פנימי אינו מכפר אלא על דבר שיש בו ידיעה. בתחלה
דמי ילפינן כהניא בגמ' [לקמן י:] דלינו מולה אלא על דבר שיש בו ידיעה בתחלה:
אף חיוין אינו מכפר אלא על דבר שיש בו ידיעה. [מ"א מינהו ידיעה
בסוף ולא בתחלה דלא אחא לכלל קרבן ומכפר זה כפרה מגורה בלא תלייה. וא"ת
כיון שהוקשו יכפרו שניהם על שיש בו ידיעה בתחלה וי"מ לטומאה שארבעה
בין זה לזה הא פריך בגמ' (דף ט) ומני לה: שעירי הרגלים. כלל הרגלים
לאמר ששעירי ראשי חרשים מכפרים. עליה אכל לא שעירי ראשי חרשים:
על

שמים שהן ארבע ידיעות הטומאה שמים
שהן ארבע יציאות השבת שמים שהן ארבע
מראות נגעים שנים שהן ארבעה את שיש
בה ידיעה בתחלה וידיעה בסוף והעלם
בימים הרי זה בעולה ויורד י"ש בה
ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף שעיר
הנעשה בפנים ויום הכפורים תולה עד
שיועד לו ויביא בעולה ויורד י' אין בה
ידיעה בתחלה אכל י"ש בה ידיעה בסוף
שעיר הנעשה בחוץ ויום הכפורים מכפר
שנאמר ימלכד השאת הכפורים י' על מה
שזה מכפר זה מכפר י' מה הפנימי אין
מכפר אלא על דבר שיש בה ידיעה אף
החיצון אין מכפר אלא על דבר שיש בה
ידיעה ועל שאין בה ידיעה לא בתחלה
ולא בסוף שעירי הרגלים ושעירי ראשי
הרשים מכפרין דברי ר' יהודה ר"ש אומר
שעירי הרגלים מכפרין אבל לא שעירי ראשי
הרשים ועל מה שעירי ראשי חרשים מכפרין
על